

ชุมชนป่าภูถ้ำ ภูกระแต (บ้านโนนศิลา บ้านป่าเป็ง)

ตำบลแวงน้อย อำเภอแวงน้อย จังหวัดขอนแก่น

โดย พิชาญ ทิพวงษ์

สภาพปัญหา: น้ำแล้ง - หลาก สภาพพื้นที่เป็นที่ราบและที่ดอนลอนคลื่น แหล่งน้ำไม่
เชื่อมต่อกัน ดินเขิน มีวัชพืชหนาแน่น กักเก็บน้ำได้น้อย เดิมชุมชนนำน้ำมาใช้ผ่านระบบ
สูบ ทำให้สิ้นเปลืองพลังงาน

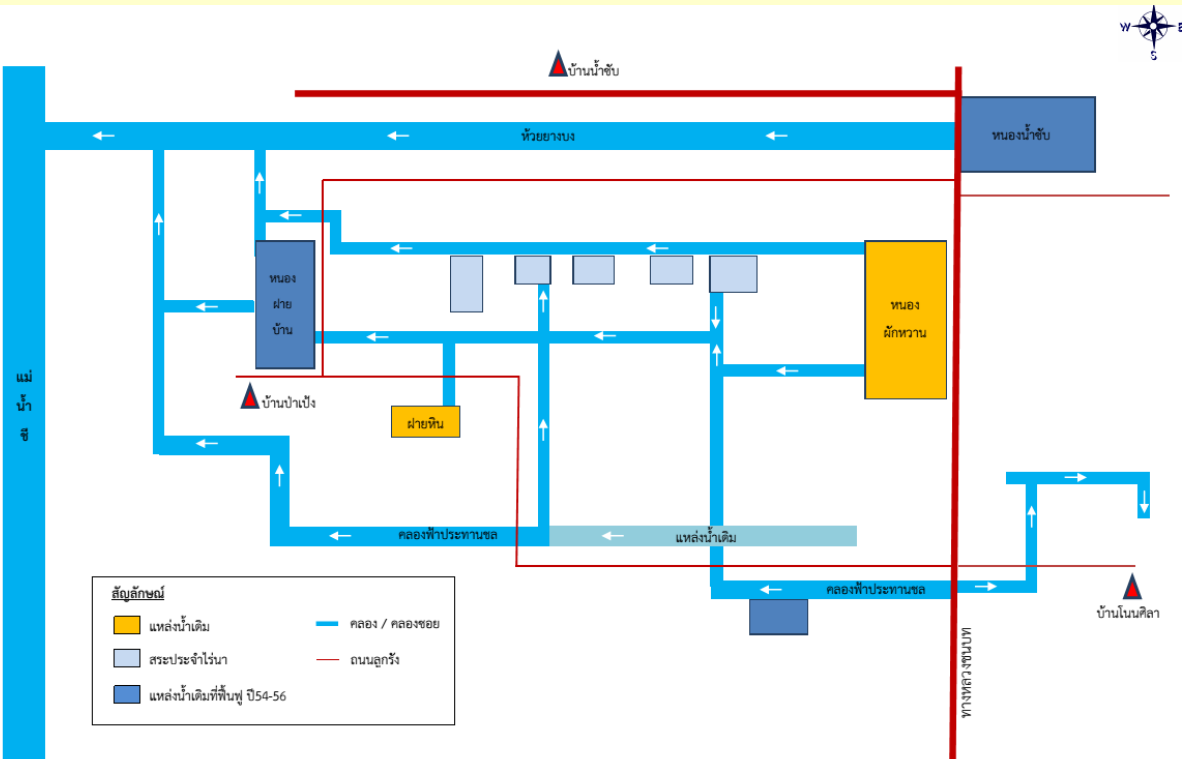

สู่การจัดการน้ำชุมชน

เปลี่ยนวิธีคิด วิเคราะห์ปัญหาอย่างมีส่วนร่วม

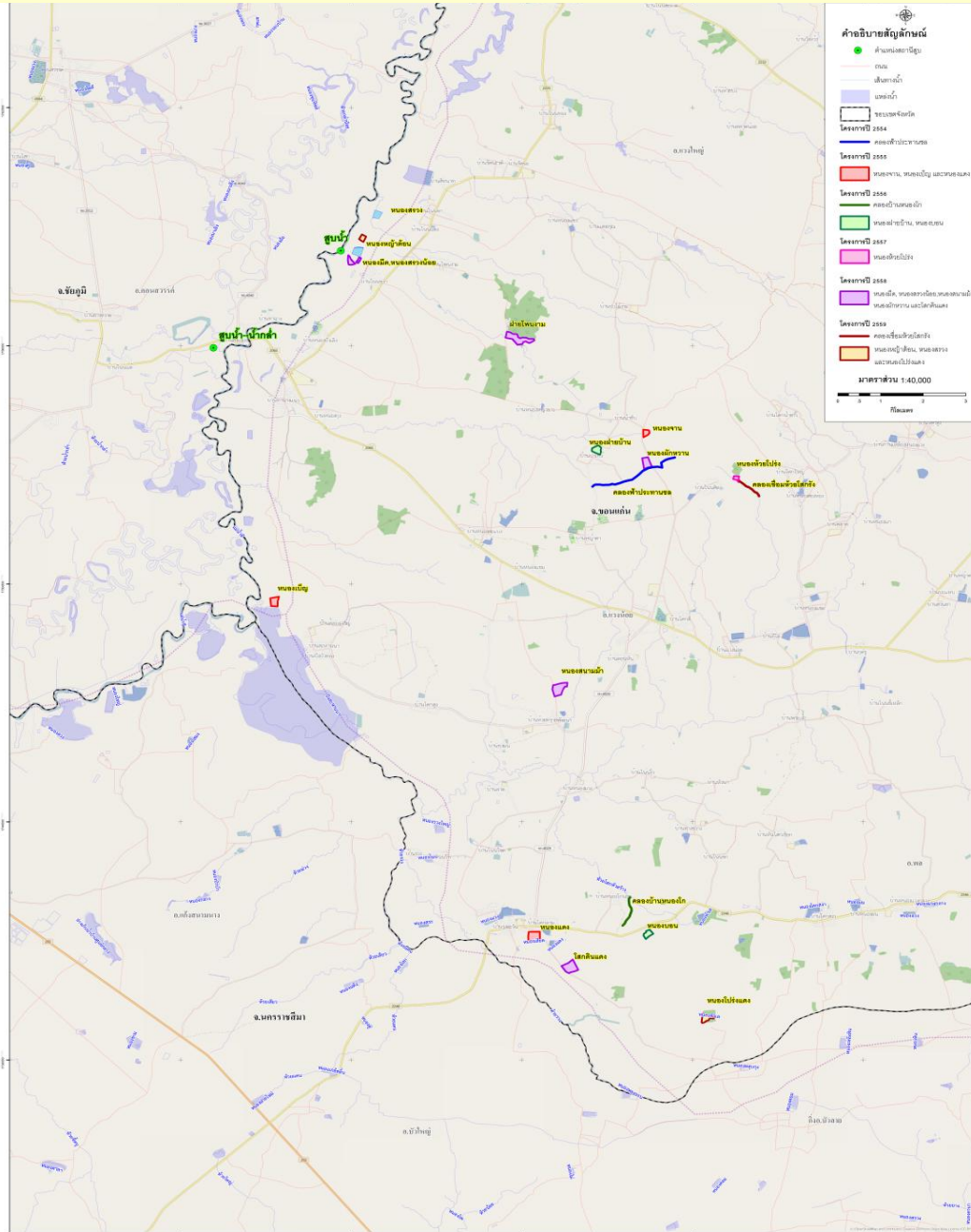
สำรวจพื้นที่: ใช้ข้อมูล แผนที่ ผังน้ำ ภาพถ่ายดาวเทียม GPS

เป้าหมายและภาพรวมพื้นที่ดำเนินงาน

เป้าหมาย

1. เกิดระบบการส่งน้ำใช้ในการเกษตรอย่างทั่วถึง
2. ระบายน้ำกรณีน้ำหลาก และสำรองไว้ในช่วงฤดูแล้ง
3. เชื่อมโยงแหล่งน้ำที่มีอยู่ให้สามารถใช้งานได้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

แนวทางแก้ไข: ขุดลอกคลองตักน้ำหลากและคลองซอยเชื่อมต่อคลองส่งน้ำเดิมในพื้นที่

ก่อนดำเนินการ

ระหว่างดำเนินการ

แล้วเสร็จ

แนวทางแก้ไข: ชุดสระแก้มลิง สระน้ำประจำไร่นา กักเก็บและสำรองน้ำ

ก่อนดำเนินการ

ระหว่างดำเนินการ

แล้วเสร็จ

แนวทางแก้ไข: พัฒนาปรับปรุงแหล่งน้ำเดิมและคลองซอย ให้สามารถกักเก็บ สำรองน้ำ และส่งกระจายน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

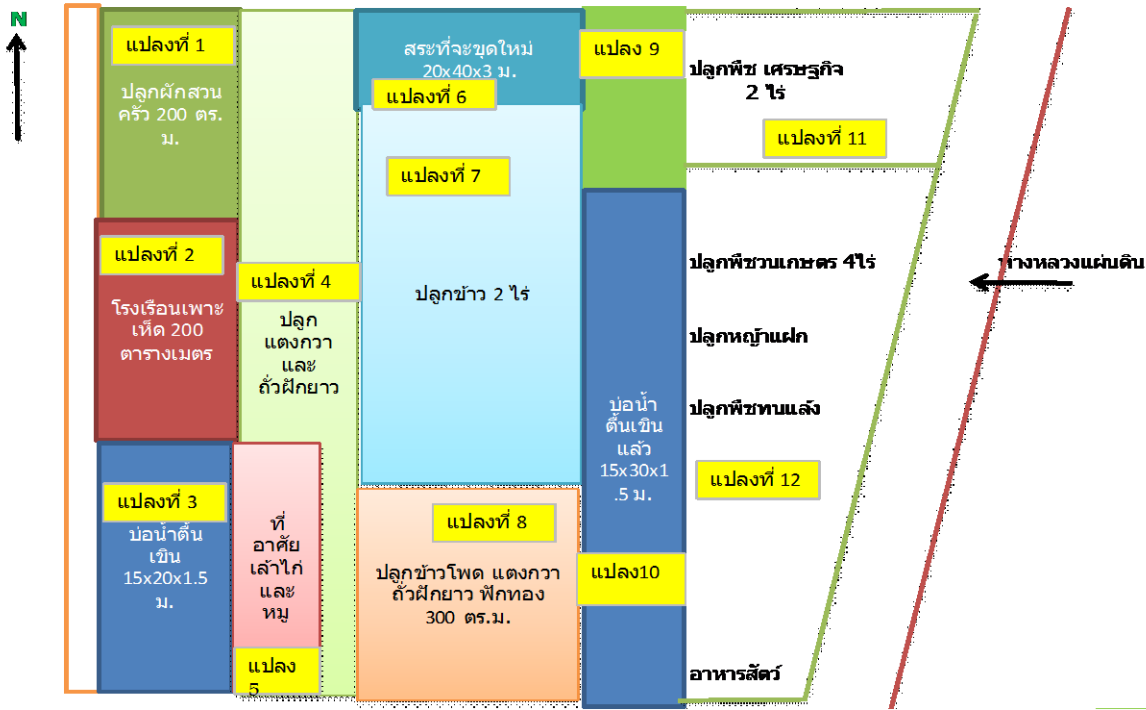
ก่อนดำเนินการ

ระหว่างดำเนินการ

แล้วเสร็จ

แนวทางแก้ไข: วางแผนการผลิต ทำทฤษฎีใหม่

ปรับปรุงที่ดินและจัดการน้ำเหมาะสมกับพื้นที่และการผลิต

แนวทางแก้ไข: เฝ้าระวังภัยพิบัติ โดย ชุดปฏิบัติการที่ใช้วิทยุสื่อสารแบบมือถือ 8 ราย

ปี2556 ปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติน้ำท่วมในพื้นที่ ตำบลหนองขาม จังหวัดชัยภูมิ

ปี2557 ลงพื้นที่ติดตามสถานการณ์น้ำในพื้นที่

แม่ข่ายเตรียมความพร้อมเช็คลูกข่ายประจำวัน

ความสำเร็จ

- คลองดักน้ำหลาก เชื่อมต่อโครงสร้างน้ำเดิมที่มีอยู่ในพื้นที่ รวมระยะทาง กว่า 5,000 เมตร
- บรรเทาปัญหาน้ำแล้ง - หลาก เพิ่มปริมาณการกักเก็บน้ำเพิ่มขึ้นกว่า 180,000 ลบ.ม. ปัจจุบันมีน้ำกักเก็บประมาณ 30% (54,000 ลบ.ม.)
- ผู้ได้รับประโยชน์ 9 หมู่บ้าน ใน 4 ตำบล พื้นที่ได้รับประโยชน์กว่า 700 ไร่
- เกิดกองทุนบริหารจัดการน้ำ
- เกิดอาชีพเสริม ในกลุ่มสตรีบ้านป่าเป้ง-โนนศิลา (สมาชิก 11 ราย ขยายผลเองโดยชุมชน สมาชิกรายแปลง เพิ่มอีก 36 พื้นที่ รวมเป็น 47 พื้นที่ เพิ่มแปลงรวม 1 แปลง สมาชิก 23 ครัวเรือน) สร้างรายได้ให้สมาชิกเฉลี่ย 3,000 – 5,000 บาท/เดือน
- ชุมชนภูถ้ำ ภูกระแตเป็นพี่เลี้ยงในการสำรวจพื้นที่ เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล แล้วสรุปเป็นแนวทางบริหารจัดการน้ำให้กับเครือข่ายเกิดการบริหารจัดการน้ำในหลายพื้นที่
- เรียนรู้เข้าใจ ลงมือทำ ปรับตัวเตรียมพร้อมรับภัยแล้ง

